

NCC INDUSTRY AS
Postboks 93 Sentrum
0101 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Astrid Holte, 5557 2319
Mari Katrine Berg-Arnesen, 5557 2326

Pålegg etter forurensningsloven om tiltak for å redusere lukt fra NCC Industry AS sitt asfaltverk i Rådalen. Varsel om å kreve tillatelse etter forurensningsloven.

Fylkesmannen pålegger NCC Industry AS å drive asfaltverket i Rådalen slik at omgivelsene ikke utsettes for sjenerende luktulempere over nærmere fastsatte grenser. Vi pålegger også flere tiltak for å redusere lukt. Pålegget er midlertidig og gjelder fram til 1. mars 2021.

Vi varsler at vi innen 1. mars 2021 vil vurdere å kreve at virksomheten må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Pålegget er fastsatt for å få kontroll på luktutslippene i området. Alle anlegg som kan være kilde til lukt i Rådalen har fått tilsvarende krav.

Vi viser vårt varsel i brev 5. mai 2020 om nye krav til lukt til virksomheter i Rådalen.

Pålegg for å redusere lukt

Fylkesmannen pålegger NCC Industry AS å drive asfaltverket i Rådalen slik at omgivelsene ikke utsettes for sjenerende luktulempere over grensene som går fram av punkt 1.1. i vedlagte vilkår. Videre pålegges virksomheten å gjennomføre tiltak i tråd med punkt 1.2 til 2.4 i vedlagt vilkår for å redusere lukt. Pålegget er fattet med hjemmel i forurensningsloven § 7. Pålegget er midlertidig og gjelder fram til 1. mars 2021.

Pålegget inneholder følgende vilkår:

- I punkt 1.1 er det er fastsatt maksimal luktgrense hos naboer
- I punkt 1.2 til 1.4 er det er satt krav til luktrisikovurdering, forebyggende tiltak, driftsplan, lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering
- I punkt 2.1 til 2.3 er det satt krav til kartlegging av utslipp, utslippskontroll og program for utslippskontroll for luktutslipp

- I punkt 2.4 det er satt nye krav til rapportering om luktklager, tiltak for å begrense lukt og samordning

Vilkår i pålegget følger vedlagt.

Pålegget vil bli offentliggjort på www.fylkesmannen.no/vestland.

Forurensning fra anlegget er i tillegg regulert i forurensningsforskriften kapittel 24.

I forurensningsforskriften § 24-7 er det følgende krav til lukt: *Virksomheten skal søke å forhindre utslipp som utsetter omgivelsene for sjenerende luktuemper*. Fylkesmannen kan gjøre unntak fra bestemmelsene i forurensningsforskriften, jf. forurensningsforskriften § 24-12 og kapittel 41. Pålegget setter konkrete luktgrenser og gir pålegg om tiltak for å begrense lukt. Pålegget innebærer en midlertidig skjerping av kravet til lukt i forurensningsforskriften § 24-7.

Varsel om å kreve særskilt tillatelse

Vi varsler at vi innen 1. mars 2021 vil vurdere å kreve at virksomheten må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11 med hjemmel i forurensningsloven § 24-2. Her åpnes det for at når særlige forhold tilsier det, kan fylkesmannen kreve at virksomheter som omfattes av forurensningsforskriften kapittel 24 skal ha særskilt tillatelse.

Vi vurderer at omfang av luktuemper og behov for felles krav til virksomhetene i området er særlige forhold som gjør at vi kan kreve at NCC Industry AS i Rådalen må ha tillatelse. Disse forholdene er nærmere omtalt lenger nede i brevet. Vurderingen vil blant annet basere seg på resultatene fra den pålagte luktundersøkelsen, eventuelle innspill til varselet og fremtidig lukt og håndtering av dette fra virksomheten. Dersom vi vedtar å kreve tillatelse, vil vi be virksomheten sende søknad til Fylkesmannen som grunnlag for å utarbeide en tillatelse.

Kommentarer til varselet om å kreve særskilt tillatelse kan sendes til Fylkesmannen innen tre uker.

Bakgrunn

Sommeren 2019 klaget flere naboer av Rådalen miljøpark på lukt. Fylkesmannen sendte klagen til virksomhetene i området som kunne være kilde til lukt og opplyste at vi så alvorlig på situasjonen. Vi fikk ikke informasjon fra virksomhetene om at luktkilden var funnet.

Høsten 2019 gjennomførte vi tilsyn hos tre virksomheter i området, der lukt var tema, og i februar gjennomførte vi møte med bedriftene om lukt. 5. mai 2020 fattet vi vedtak om felles luktundersøkelse, med frist for rapportering 1. oktober 2020. Vi varslet samtidig nye, like krav til lukt for alle virksomhetene i området.

Sommeren har det vært en rekke klager på lukt i området. Klagen er i hovedsak rettet til vaktentralen i Bergen kommune, som har videreformidlet dem til øvrige virksomheter. Fylkesmannen har registrert at det til sammen har vært 67 klager på lukt fra 22 ulike personer i perioden 6. juni til 25. august 2020.

Fylkesmannen gjennomførte en felles befaringsrunde ved virksomhetene 17. juni 2020. Befaringen viste at det var flere kilder til lukt. Vi informerte om at vi så alvorlig på saken, og ba alle ansvarlige prioritere arbeidet med å gjøre nødvendige tiltak slik at virksomhetene ikke fører til uakseptabel lukt for naboene.

Saksbehandling

Virksomheten er varslet om de nye kravene med brev 5. mai 2020. Frist for å sende kommentar til varselet ble satt til 31. mai 2020, og senere utvidet til 15. juni 2020. Bymiljøetaten i Bergen kommune som er ansvarlig for deponiet og har fått varsel om tilsvarende krav, har kommentert at det er utfordrende å ta stilling til de nye kravene nå, fordi det ikke har vært utført målinger eller spredningsberegning av lukt ved deponiet tidligere. De mener at pålagt felles luktundersøkelse vil kunne gi svar på om deponiet bidrar til luktproblemene i området, og gi et bedre grunnlag for deres vurdering av nye krav til lukt. Vi har ikke mottatt andre merknader til varsel om nye luktkrav.

Fylkesmannens vurdering

Begrunnelsen for at vi har fastsett nye og like luktkrav for alle virksomhetene er de økte luktproblemene i Rådalen. Naboer har klaget gjentatte ganger på lukt til både Fylkesmannen, Bergen kommune og noen av virksomhetene. Det har vært vanskelig å finne luktkilden, og en befaring i juni viste at det da var flere kilder til lukt.

I Rådalen er det mange virksomheter som kan være kilde til lukt, og krav til lukt har vært regulert forskjellig for de ulike virksomhetene. Årsaken er at vilkårene er fastsatt på ulike tidspunkt og før Miljødirektoratet laget egen veileder om lukt. Ingen av virksomhetene har hatt krav med fastsatt luktgrense.

For å få kontroll på luktutslippene er det nødvendig med systematisk arbeid over tid, og de nye vilkårene vil sette de nødvendige rammene for et slikt systematisk arbeid. Fastsetting av en luktgrense vil gjøre det mulig å måle om kravene blir overholdt.

Vi mener det er hensiktsmessig at alle virksomhetene som kan føre til lukt og som ligger i samme område har like krav til lukt. Dette vil gjøre samordning mellom virksomhetene enklere, det vil være lettere å forholde seg til for berørte naboer og legge til rette for lik oppfølging fra myndighetene mot virksomhetene.

Vi vurderer at byrdene de nye vilkårene påfører virksomhetene er relativt små sammenliknet med kravene de allerede har, og de generelle reglene i forurensningsloven og internkontrollforskriften.

Lukt fra NCC Industry AS er fra før regulert av forurensningsforskriften § 24-7. Virksomheten får nå et pålegg som innebærer en skjerpning av luktkravene, slik at de får like krav til lukt som øvrige anlegg i miljøparken. Det omfatter fastsatt luktgrense og krav til systematisk arbeid gjennom luktrisikovurdering, forebyggende tiltak, driftsplan, lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering for å redusere luktulempene. Videre er det satt krav til årlig rapportering til Fylkesmannen om luktklager, tiltak for å begrense lukt og samordning.

Kravene er satt med utgangspunkt i krav Miljødirektoratet og fylkesmennene setter til industrivirksomheter som fører til lukt i Norge. Luktgrensen er satt som en immisjonsgrense. Immisjonsgrensen i tillatelsen er satt til 1 ouE/m³ angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil. En immisjonsgrense vil si luktbelastning hos omkringliggende naboer. Immisjonsgrensen er gitt som konsentrasjon av luktemner per kubikkmeter luft (ouE/m³), og hvor hyppig luktutslippet kan opptre. Begrepet 99 prosent timefraktil betyr at i 99 prosent av timene i en måned skal immisjonskravet overholdes, men det er rom for at immisjonen kan være sterkere i 1 prosent av timene i en måned. Det betyr at det kan forekomme luktutslipp i konsentrasjoner som er over immisjonsgrensen 7 timer per måned.

Lukt fra virksomhetene i miljøparken vil i mange tilfelle ha en samlet, negativ påvirkning for naboene rundt. Vi har satt krav om at virksomhetene må ha oppdatert risikovurdering som viser behov for samordning av internkontrollen når det gjelder lukt, og hvem som har ansvar for samordningen. Av internkontrollforskriften § 6 fremgår det at når flere virksomheter gjør arbeid på samme arbeidsplass, skal de, når det er nødvendig, skriftlig avtale hvem som skal ha ansvar for å samordne internkontrollen for deres felles aktivitet eller område. I en juridisk vurdering av kravet til samordning skriver Miljødirektoratet følgende: I lys av internkontrollforskriften § 5 og formålet med interkontrollregelverket, må kravet om samordning derfor også gjelde der hvor flere virksomheter utfører arbeid på samme område, når risikovurderingen tilsier at virksomhetene kan påvirke hverandre eller ha en samlet, negativ påvirkning på området rundt virksomhetene.

De nye kravene gjelder fra dags dato og fram til 1. mars 2021. Fylkesmannen vil på bakgrunn av pålagt luktundersøkelse med frist 1. oktober 2020 vurdere om det er behov for å endre kravene.

Rett til å klage

Partene som er involvert i saken og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet. Klagen skal sendes til Fylkesmannen innen tre uker fra dere har fått dette brevet. En eventuell klage skal være grunnlagt. Send klagen til Fylkesmannen i Vestland innen tre uker.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Fylkesmannen tar gebyr for arbeidet med tillatelser og unntak fra forskrift. På bakgrunn av medgått tid til saksbehandling, vurderer vi at saken er plassert i gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyret vil da være 16 600 kroner. Ev. merknader til varsel kan sendes til Fylkesmannen innen en uke.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Sissel Storebø
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

BIR AVFALLSENERGI AS	Postboks 6004	5892	BERGEN
RAGN SELLS AS AVD BERGEN	Postboks 453	1471	LØRENSKOG
FANA STEIN & GJENVINNING NETT AS	Fanavegen 221	5239	RÅDAL
BERGEN KOMMUNE v/ansvarlig for deponiet i Rådalen	Postboks 7700	5020	BERGEN
BERGEN KOMMUNE v/ansvarleg for biogassanlegget	Postboks 7700	5020	BERGEN
BERGEN KOMMUNE v/Miljørettet helsevern	Postboks 7700	5020	BERGEN
BERGEN KOMMUNE v/Bergen brannvesen	Postboks 7700	5020	BERGEN
BERGEN KOMMUNE BYRÅDSAVDELING FOR KLIMA, MILJØ OG BYUTVIKLING	Postboks 7700	5020	BERGEN
Råtræet huseierlag v/Kjersti Marie Grinde	Råvarden 125	5239	Rådalen
Naboer gruppe 1 som har klaget på lukt i Rådalen			
Naboer gruppe 2 som har klaget på lukt i Rådalen			
Naboer gruppe 3 som har klaget på lukt i Rådalen			
Naboer gruppe 4 som har klaget på lukt i Rådalen			
Naboer gruppe 5 som har klaget på lukt i Rådalen			

Vilkår i pålegg etter forurensningsloven for NCC Industry AS sitt asfaltverk i Rådalen

Vi pålegger NCC Industry AS følgende tiltak for å redusere lukt fra asfaltverket i Rådalen. Pålegget er hjemlet i forurensningsloven § 7. Pålegget er midlertidig og gjelder fra dags dato og fram til 1. mars 2021.

Forurensning fra anlegget er i tillegg regulert i forurensningsforskriften kapittel 24. Pålegget innebærer en midlertidig skjerping av kravet til lukt i forurensningsforskriften § 24-7, jf forurensningsforskriften § 24-12.

1. Lukt

1.1 Luktbegrensning

Luktimmisjon ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal.

Fylkesmannen vil vurdere behov for å endre denne luktgrensen på bakgrunn av rapporten fra pålagt luktundersøkelse.

1.2 Luktrisikovurdering

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

1.3 Forebyggende tiltak og driftsplan

På bakgrunn av luktrisikovurderingen skal virksomheten iverksette luktrisikoreduserende tiltak. Virksomheten skal ha en driftsplan som sikrer at luktulemper ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i vedlegg 4 i *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres.

Virksomheten skal daglig føre en driftslogg, slik at det kan dokumenteres at driftsplanen er fulgt.

1.4 Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klagerregistrering

Virksomheten skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalingene gitt i *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*.

Virksomheten skal informere Fylkesmannen og naboer når det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktblastning. Det samme gjelder dersom svikt i utstyr e.l. kan medføre økte luktplager.

Virksomheten skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til sted og tid. Det skal gjøres en vurdering av klagen opp mot driftsplanen og andre relevante forhold, og eventuelle gjennomførte tiltak skal beskrives. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig for naboene og rapporteres til Fylkesmannen.

2 Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

2.1 Kartlegging av utslipp

Virksomheten plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp av lukt. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Virksomheten skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll.

2.2 Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere utslippene av lukt ved å gjennomføre målinger. Målinger består av prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp av lukt. Virksomheten skal årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette til Fylkesmannen.

2.3 Program for utslippskontroll

Virksomheten skal ha et program for utslippskontroll som inngår den dokumenterte internkontrollen. I programmet skal Virksomheten redegjøre for luktutslippene, gjennomføringen av utslippskontrollen og kvalitetssikring av målingene. Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

2.4 Rapportering om lukt

Virksomheten skal inn 1. mars 2021 rapportere til Fylkesmannen om

- antall luktklager og antall lukthendelser ved virksomheten det siste året. Det skal redegjøres for årsaken til de enkelte lukthendelsene og/eller luktklagene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å begrense eller stanse utslippet.
- om oppdatert risikovurdering viser behov for samordning av internkontrollen når det gjelder lukt, og hvem som har ansvar for samordningen.